

КОМУНАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД КУЛЬТУРИ
«ЖОВТОВОДСЬКА ЦБС»

Комунальний заклад культури
«Жовтоводська ЦБС»
Центральна бібліотека
Методико-бібліографічний відділ

Під зорею Франкового слова

Методичні рекомендації

м. Жовті Води
2016 рік

Методичні поради адресовані бібліотекарям публічних та шкільних бібліотек. Основна їх мета – допомогти бібліотечним працівникам організувати широку популяризацію творчості Івана Франка з нагоди його ювілею.

***Поетичне слово, сказане в щасливій хвилі
при якій одній нагоді, як
золота монета,
не тратить своєї вартості і по році,
і по ста роках.
І. Франко***

Крізь простір і час долинули до нас пристрасні слова Великого Каменяра, осяяні сподіваннями на те, що його важка праця в ім'я кращого майбутнього народу не пропаде даремно, буде оцінена наступними поколіннями людей.

У 2016 році виповнюється 160 років від дня народження та 100 років від дня смерті величного українського письменника, поета, публіциста, перекладача, вченого, громадського і політичного діяча Івана Яковича Франка.

У всіх областях духовної культури він залишив незгладимий слід. Енциклопедичність його знань, різноманітність літературної творчості, наукових і громадських інтересів, титанічна працелюбність гідні подиву і захоплення. Але насамперед І. Я. Франко був поетом-борцем, співцем сподівань народу, його віковічного прагнення до свободи і щастя. Він був народжений для боротьби і кожен день його життя був сповнений борнею. Всього себе до останнього подиху віддав тим, чийм чорним хлібом був вигодуваний. Франкова велич стає з кожним роком дедалі яскравішою і грандіознішою. Про це свідчать широкі торовані шляхи нащадків до його слова і мислі.

Творчий доробок письменника величезний і сягає шість тисяч творів. Іван Франко увійшов в історію літератури і науки як поет і драматург, прозаїк і літературознавець, публіцист і історик, економіст і філософ. Він прийняв естафету борців за інтереси народу і гордо ніс її впродовж всього свого життя.

Доля народу, його думи, мрії і боротьба за краще майбутнє є провідними темами у творчості письменника.

Франкову академію пройшли всі його сучасники. Леся Українка називала Івана Франка „дорогим вчителем”. Марко Черемшина порівнював його з „великим астральним тілом, що гріє всю Україну, а світить далеко дальше”.

Життєвий шлях Великого Каменяря – це епоха боротьби і праці. Йому довелось силою правди і світлом розуму самому відчиняти двері у великий світ.

У літературній творчості Франко найсильніше виявив себе у поезії. Його збірки „З вершин і низин”, „Зів’яле листя”, „Мій Ізмарагд”, „Семпер тіро”, поеми „Похорон”, „Каїн”, „Мойсей-золотий фонд української поезії”.

Справжнім гімном, що прокладає дорогу в новий світ, є твір „Каменярі”, який став виразником як соціального спрямування всієї творчості, так і естетичного ідеалу поета-революціонера.

Високу мистецьку вартість мають і прозові твори. Найбільше самобутній талант письменника в цьому жанрі засвідчують такі визначні твори, як „Борислав сміється”, „Захар Беркут”, „Перехресні стежки”, „Великий шум” та інші.

Як драматург І. Франко увійшов в історію української літератури багатьма п’єсами, що позитивно вплинуло на розквіт українського театру. Однією з кращих п’єс є „Украдене щастя”.

Перекладацька діяльність І. Франка була одним з тих духовних „золотих мостів”, що з’єднувала культуру нашого народу з іншими культурами. Завдяки його праці як перекладача українські читачі одержали цілу бібліотеку вибраних зв’язків фольклору і літературних творів видатних письменників світу Й. В. Гете, А. Міцкевича, О. С. Пушкіна, М. О. Некрасова.

Літературно-критична, літературознавча, фольклористична спадщина Франка, що складає понад двадцять томів – унікальне явище у світовій культурі. Вона

й сьогодні зберігає своє пізнавально-наукове значення, що є могутнім фактором духовного життя.

З метою виховання у дітей та молоді патріотизму, поваги до історії, враховуючи важливість постаті Івана Франка для розвитку української державності та української культури бібліотекам КЗК « Жовтоводська ЦБС» на виконання Указу Президента України № 687/2015 «Про вшанування пам'яті Івана Франка», пропонуємо розгорнути широку популяризацію творчої спадщини письменника, вченого і громадського діяча. Найбільш доступною формою популяризації творів Івана Франка та літератури про його життя і діяльність є наочність. В арсеналі наочних форм популяризації творчості письменника ефективними будуть **книжково-ілюстративні виставки, виставки-портрети, виставки-експозиції, виставки - ювілеї, виставки-вшанування, літературні календарі.** Пропонуємо кілька назв для книжкових виставок, присвячених ювілею Франка: **"Стежками творчості генія"**, **"Мій поклик: праця, щастя і свобода"**, **"Письменник – мислитель"**, **"У пошуках власного стилю"**, **«Титан, геній і каменярь»**, **«Співець дум народних»**. **« Іван Франко: унікальні виміри таланту»**, **«Іван Франко – майстер духу і слова»**. Цікавою для користувачів буде **віртуальна виставка « Велегранный талант Каменяря »** за розділами:

1. Психологія Франкової прози.
2. Правда іскра Прометея (Франкова поезія).
3. Франко як літературний критик.
4. Поезія, окрилена музикою (пісенна творчість).
5. Акорди вселюдської шани.

Вшановуючи пам'ять генія українського народу Івана Франка, твори якого в багатьох аспектах були й залишаються актуальними й донині, пропонуємо активно залучати представників місцевої громади різних поколінь до смислів неповторної творчої спадщини «Великого

Каменяра». Радимо провести вуличну акцію **«Читаємо Франка»**, літературні (або Франкові) читання **«Духовний код Каменяра», круглий стіл «Іван Франко і сучасність»**. У день народження Каменяра, серед користувачів бібліотек і мешканців міста провести **експрес-опитування «І. Франко: погляд крізь час»**.

Для широкого загалу користувачів радимо підготувати і провести **День генія «Іван Франко: дух, наука, думка, доля», вечір видатної особистості «І горів, і яснів, і страждав, і трудився для свого народу»**. В популярній формі представити життєвий і творчий шлях письменника, невідомі сторінки його біографії, новаторську діяльність. Важливо зосередити увагу на долі, яка не пошкодувала Каменяреві сильних випробувань і страждань, а також **родинний вечір або вечір поетичного настрою "Закрила доля мою ясну зорю"** присвячений коханню в житті Івана Яковича Франка.

Ще однією пристрастю, яка пройшла повз усе життя Франка, була пісня. Пісня, з якою мати ніколи не розлучалася, залишила в душі малого Івана вогник любові до фольклору, що постійно живив його творчість. Найніжніше він любив народну пісню. Від нього записано й увійшло до скарбниці музичного фольклору кілька десятків оригінальних народних пісень. Його пісенна творчість дає багатющий матеріал для заходів, присвячених поетові, тому для широкого кола читачів можна запропонувати **поетично – музичне попурі «Пісне, моя ти сердечна дружино»**.

Поетичний марафон «Читаємо Франка разом», бажано організувати на імпровізованому майданчику біля бібліотеки, де дорослі, підлітки і діти по черзі читатимуть твори великого поета.

Для молодіжної аудиторії пропонуємо підготувати **вечір (свято) ліричної поезії «Тричі мені з'являлася любов...»** за мотивами збірки «Зів'яле листя». Доречно буде нагадати присутнім на заході слова М. Коцюбинського «Се такі легкі,

ніжні вірші, з такою широкою гамою чувства і розуміння душі людської, що читаючи їх, не знаєш кому дати перевагу: поетові-боротьби, поетові-лірикові чи співцеві кохання і настроїв». Бажано використати книгу Романа Горака «Тричі мені являлася любов». Вечір прикрасить щемлива любовна поезія Франка, пісні на його слова, зокрема вірш-пісня «Ой ти дівчино, з горіха зерня...» (муз. А. Кос-Анатольського), яка сяє коштовним діамантом в скарбниці класичної інтимної лірики, а також пісні «Безмежне поле в сніжному завою», «Ой жалю, мій жалю...». Готуючи цей захід, радимо координувати свою роботу з викладачами та учнями КЗК «Дитяча музична школа», з літературними студіями.

Активізувати мислення користувачів юнацького віку, поглибити їх інтерес до творчості письменника допоможе

Вікторина «Віхи славетного життя

Івана Франка»:

1. Де і коли народився І.Я Франко? (1956 р. с. Нагуєвичі, Дрогобицького району Львівської області);
2. Яких мов навчався І. Франко? (*Українська, польська, німецька*)
3. Скільки братів та сестер було у Франка? (*Троє*)
4. Коли вийшла перша збірка поезій І.Франка, яка її назва? («Баляди і розкази», 1876);
5. Коли вперше вийшла збірка інтимної лірики «Зів'яле листя»? (1896р.);
6. В якому році І.Я. Франко одружився з О. Хоружинською? (1886р.);
7. Коли вийшла з друку збірка поезій «З вершин і низин»? (1887р.);
8. 3. Коли і яке товариство було засноване в Станіславі зусиллями і підтримкою І.Франка? (1864 р. - перше жіноче товариство);
9. Які вірші присвятив Франко Ю.Дзвінковській із Станіслава? («Апострофа», «Гей, рибачко, чорноока», «До

й.Д.", "Осторога", "Перспектива", "Рік минув, як ми дізнались", "Тричі мені являлася любов").

10. Яка душевна драма І.Франка зв'язана із селом Лолин на Франківщині? (Заборона батька одружитися з Ольгою Рашкевич)

11. Який журнал видавав І.Франко разом з М.Павликом спочатку у Львові, а з 1892 р. - у Коломиї? ("Народ").

12. Про яке місто Франківщини розповідає І.Франко в повісті "Петрії і Довбушуки"? (Болехів).

13. У якому році було відкрито пам'ятник на могилі поета у Львові?(1933р.)

14. Коли помер і де похований І.Я. Франко ? (28 травня 1916 р. на Личаківському кладовищі у Львові).

15. Яким віршем відкривається збірка "З вершин і низин"? ("*Вічний революціонер*")

16. Який композитор передав у музиці революційний зміст цього вірша?(*М.В. Лисенко*)

17. Назва якої повісті Франка складається з назви міста і дієслова, що означає емоційний стан людини? ("*Борислав сміється*")

18. Який драматичний твір присвятив Франко одному з князів Київської Русі? ("*Сон князя Святослава*")

19. Який однойменний цикл віршів є у Франка і Грабовського? ("*Веснянки*")

20. Які поеми Франка названі іменами: міста ХУІ-ХУІІ ст.; біблійного героя?(а) "*Іван Вишенський*"; б) "*Мойсей*")

21. У якій повісті Франка показано прекрасний образ дівчини, що заради любові до народу зрікається свого батька? Як її звать? (У повісті "*Захар Беркут*", *Мирослава*)

22. Назва якого циклу віршів Франка є першою згадкою про пролетаря в українській дожовтневій поезії? ("*Думи пролетаря*")

23. Які визначні твори Гоголя, Чернишевського і Пом'яловського Франко переклав на українську мову? ("*Мертві душі*", "*Що робити?*", "*Нариси бурси*")

24. Яка народна пісня послужила Франкові темою драми "Украдене щастя"? (*"Пісня про шандаря"*)

Іван Франко любив дітей. «Життя, - говорив І. Франко, - мені мало всміхалось, а діти були тим весняним сонячним промінням, яке зігрівало моє серце». Саме для них, найменших, він написав чимало творів, але особливого значення надавав казкам-байкам як найбільш доступній формі викладу й сприймання. Адже в казковій одежі, в алегоричних образах, на думку письменника можна краще довести до дитячої уяви велику правду людського буття, розбудити в малят цікавість та увагу до явищ природи, навчити ненавидіти зло й несправедливість, сміятися і думати. І. Я. Франко написав майже п'ятдесят казок, двадцять із них увійшли до збірки «Коли ще звірі говорили» (1899). Широкою популярністю користується поема-казка письменника «Лис Микита», яку він не без підстав, вважав одним із кращих своїх творів, в якому дітей приваблюють захоплюючі пригоди звірів і постать самого Лиса Микити – веселого і кмітливого вигадника, що спритно перемагає своїх ворогів. Щоб донести до дітей глибину змісту цих казок і розширити коло їх читачів, пропонуємо оформити **книжкову виставку-айстопер «У світі Франкової казки»**. Її бажано прикрасити дитячими малюнками і саморобками, а поруч розмістити кросворд, на запитання якого діти зможуть відповісти, звернувшись до тієї чи іншої казки. Для дітей молодшого та середнього шкільного віку бажано організувати в бібліотеці **конкурси на кращу інсценізацію його казок, на кращу ілюстрацію до дитячих творів І. Франка**. Діти з задоволенням візьмуть участь в літературній мандрівці **«Стежками творчості Івана Франка»**, казковому диліжансі **«Шляхами казок великого письменника – Івана Франка»**, однією з умовних зупинок якого може бути **вікторина «З якої це казки?»**, а правильні відповіді стануть розв'язкою кросворду:

1. Якийсь дивний і страшний звір, синій – синій, з препоганим запахом, покритий не то лускою, не то їжачковими колючками, а хвіст у нього – не хвіст, а щось таке величезне, а важке, мов довбня, і також колюче. (*Фарбований лис*).

2. – А скажи Раче – небораче, чи то правда, що тебе раз по дріжджі посилали, а ти через рік з дріжджами прийшов, та й ті посеред хати розілляв? (*Лисичка і рак*).

3. Так він, бідолаха бігав, бігав, аж сімдесят і три рази туди й назад, а Їжак кожного разу був “уже тут”. (*Заць та Їжак*).

4. – От добре, от добре, пане Вовче, що ви прийшли. Я вже вас шукаю – шукаю.

- А нащо я тобі здався? – питає Вовк.

- Та, бачите, громада послала мене за вами і пильно наказала: “Йди і без вовка до села не повертайся!” (*Вовк – старшина*).

5. – Ото дурень той Бурко! Він тепер, певне, бігає попід липою, язик висолопивши, та шукає ковбаси, а не знає, що я його голуб’ятком славно пообідав. (*Мурко й Бурко*).

6. – Бачиш? Це моя царська печатка. Якби ти був цар, то й ти б мав таку. (*Осел і Лев*).

Повчальним для читачів середнього шкільного віку може стати **обговорення оповідання «Мій злочин»**. Не варто його розглядати лише як заклик милосердно ставитися до природи. Ідея цього маленького шедедру значно глибша – це боротьба добра і зла в дитячій душі, почуття одвічної провини, яке може носити в собі людина, відплата життя за невинно пролиту кров. **Під час обговорення дітям бажано запропонувати такі запитання:**

- Чому автор починає свої оповідання такими словами: «Ні, не видержу. Не можу більше видержати. Мушу прилюдно признатися до гріха, хоч знаю наперед, що на душі мені не буде легше від того.»?

- Яка боротьба відбувалася в душі хлопчика, коли він спіймав пташку? Чому вона не виривалася з його рук, а вела себе покійно?
- Чи зрозумів хлопчик свою провину?
- Коли він згадав про подію зі свого дитинства?
- Як можна пояснити прислів'я «Що посієш, те і пожнеш» в контексті оповідання.

Життєва доля письменника стала прикладом того, як з-під низенької стріхи селянської хати можна сягнути піднебесних інтелектуальних висот і збагатити нетлінний духовний спадок світової культури. Та деякі факти з життя письменника залишаються маловідомими. Пропонуємо ближче познайомитися з постаттю Франка, взявши в нього уявне інтерв'ю, яке може бути фрагментом заходу присвяченого сину сільського коваля, який завдяки таланту і титанічній праці сягнув вершин світового письменства. Присутні ставлять запитання читачу, який виконує роль Івана Франка.

Можливі запитання для інтерв'ю з письменником:

Пане Іване, чи можна дізнатися про ваше походження?

- Я з'явився на світ саме тоді, коли у вирій відлітали лелекі. Дівчат, які народжувались у кінці вересня, називали Маріями, бо на 28 серпня припадає Успіння Пресвятої Діви Марії, а хлопців – Іванами, бо 11 вересня велике свято – Усікновення голови Іоана Хрестителя. Мене нарекли Іваном, але зовсім не через це свято. Так вимагала давня традиція: найстарший син мав назвати свого первістка іменем батька, а мого діда звали Іваном. У час мого народження в селі панувала холера. Забобонні люди твердили: щоб дитину заховати від смерті, потрібно її назвати іншим іменем, ніж записано в церковній книзі. Тож мати називала мене Мироном, бо на 30 серпня припадало свято цього мученика. Вона вважала, що це ім'я стане оберегом для її первістка.

- Звідки походить Ваше прізвище?

- Прізвище Франко має неукраїнський корінь, можливо, походить від німецьких колоніалістів. Ще як мій батько, на якихось вечорницях запросив свою майбутню дружину, мою матір, танцювати, до речі, молодшу більш як на 30 років від нього. Небайдужі до неї хлопці казали: «Що ти з цим німчурою йдеш танцювати?». Але мій батько усвідомлював себе українцем.

- Чи були Ви бездоганною дитиною?

- Мені соромно про це згадувати, але ні. Одного разу я разом з двома товаришами стрибав зі стріхи на землю, де була постелена солома. Коли я скочив першим, то забрав солому, щоб мій приятель стрибнув на голий тік. Ще була одна прикра історія. Під час навчання я, так би мовити, «позичив» в однокласника олівець. Ой і перепало ж мені від батька. Пізніше ця історія лягла в основу оповідання «Оловець».

- У скільки років ви пішли до школи?

- У 6 років в с. Ясениці Сільній, де навчався 2 роки. Потім батьки віддали мене на навчання до так званої «нормальної» неповної середньої німецької школи при монастирі.

- Де ви продовжили навчання після монастирської школи?

- У Дрогобицькій гімназії, яку закінчив з відзнакою.

- Як відбувалось там навчання?

- За будь-що там шмагали і освіти не давали.

- Яку роль відіграла батьківська кузня?

Саме в батьківській кузні засіялися ті зерна допитливості, які пізніше дали рясні сходи знань.

- Коли ви стали сиротою, втративши батька?

- Навесні 1865 року, коли мені було 9 років.

- Чи поважали ви вітчима?

- Глибоко поважав.

- Яке друге велике горе спіткало вас і коли?

- 1872 року (у 16 років), коли померла мати. «Рано в суботу я сидів у школі, і на мене напала страшна, ненатуральна, шалена веселість... Прийшовши на квартиру, я почув, - ну, що я почув, не знаю. Знаю тільки те, що був дощ, я був голоден, не їв обіду, не озирався, тільки почувши, що мама вмирає, як стій побіг піхотою до Нагуєвич. Я прибіг пополудні, мокрий до нитки, і застав маму конаючу. Я став коло постелі, не говорячи й слова, - я тільки дрижав, ані сльозинки не капнуло з моїх очей. Мама не могли говорити, але дивилися пильно на мене. Як виглядало тоді моє лице, - не знаю. На другий день рано мама померли...»

- Чи допоміг ваш вітчим після смерті матері учитися?

- Так, бо відчув гарячий потяг до навчання, і допомагав, як міг.

- Кажуть про ваш великий потяг до книжки. Це справді так?

- Звичайно, з 5 класу гімназії я збирав власну бібліотеку 500 книг.

-Звідки ж ви брали кошти для купівлі книжок?

-Грошей на купівлю книг, дійсно, не було. Книжки одержував від своїх товаришів за те, що писав за них домашні завдання.

- Як називається ваша перша поезія?

- «Народна пісня», яка з'явилася на сторінках журналу «Друг» 1874 року.

- А як називалася перша збірка?

- «Балади і розкази».

- А чи вибагливий Ви до їжі?

- Зовсім ні: на сніданок — кава з булкою, на обід — квашені овочі та легкий суп з додаванням квасу, кропиви чи грибів.

- А шкідливі звички у Вас є?

- Якщо Ви маєте на увазі сигарети, то в своєму житті я ніколи не палив, а випити можу хіба що пива чи чарку вина.

- Що для вас є творчість?

- Пізнання світу й людини передусім для себе. Творчість – це моє життя. Якщо не напишу нічого за день, то вважаю марно його прожитим. А коли сотворю, зразу ж мушу починати щось нове.

- **Кому ви висловлюєте найбільшу вдячність за досягнуте?**

- Своїм батькам. Ось послухайте уривок із мого вірша:

*О батьку мій! Коли сьогодні
Хоч іскра тих огнів горить
У моїй груді, щоб народні
Злі дні в добро перетворить,
Коли нещастям, горем битий
Не заклепивсь, не знидів я,
А встав, щоби братам служити,
То все те – спадщина твоя.*

- А материні пісні назавжди запали мені у душу

- **Чому свої твори Ви підписуєте різними псевдонімами?**

- Причин такої кількості псевдонімів було три: проблеми з цензурою, створення масовості у своїх журналах, мода. Загалом у мене було 99 псевдонімів. Найрозповсюдженішими з них є Джеджалик, Брут Хома, Мирон, Живий, Кремень, Марко.

- **Чи є у Вас якась давня мрія, яку б Ви хотіли здійснити?**

- Яюсь люди тепер забувають, що вони є людьми, живуть за встановленими законами і не мають навіть гадки, що можна змінити щось у своєму житті. Всі свої помисли, своє життя присвятив народу, боровся за краще його життя. Каторжною працею намагався досягнути правди, світлого майбуття для України. Сподіваюся, що про мене згадають наші нащадки.

Ведучий зі словами подяки звертається до письменника:
«Дякуємо вам за такі змістовні відповіді, Іване Яковичу. Я

думаю, що наші кореспонденти все узагальнять і, можливо, напишуть невелику замітку до якоїсь з міських газет. Спасибі Вам, за вашу безкорисну працю в ім'я народу! Ми з гордістю можемо сказати, що ви почесно крокуєте не тільки Україною, -планетою разом з нами, вашими нащадками!».

Враховуючи, що у цьому році є твори-ювіляри І. Франка, в бібліотеках можна організувати **День книги іменинниці, бенефіс книги, виставку однієї книги.**

Твори-ювіляри

130 років збірка «Зів'яле листя» (1886) Івана Франка.

135 років повість «Борислав сміється» (1881) Івана Франка.

Також пропонуємо до ювілею випустити якісні друковані матеріали: **рекомендаційні списки «В його поезії заговорили бурі», «Жниво титана праці», дайджести «Майбутнє України у творчості І. Франка» «Іван Франко на сторінках періодичних видань: життя і творчість», шорт-листи «Душа співає про кохання», «Крила і безсмертя поезії І. Франка»,**

Діяльність бібліотек з питань популяризації творчості І. Франка слід проводити разом з КЗК «Будинок культури «Родина», клубами любителів поезії, за допомогою членів літературних гуртків, студій, учасників художньої самодіяльності.

Пропонуємо бібліотекам активно використовувати ЗМІ та соціальні мережи, з метою висвітлення своєї роботи з нагоди ювілею І.Я. Франка.

Іван Франко: Візитна картка

27 серпня 1856 р. – народився у с.Нагуевичі Дрогобицького повіту у Східній Галичині (тепер Львівська обл.). Про дитячі роки писав в оповіданнях «*У кузні*», «*Малий Мирон*», «*Під оборогом*».

1862-1864 – навчання у школі села Ясениця Сільна.

1864-1867 – навчання у нормальній школі при Василіанському монастирі у Дрогобичі.

1867-1875 – навчання у Дрогобицькій гімназії. Про шкільні роки писав в оповіданнях «*Грицева шкільна наука*», «*Shonshcreiben*», «*Олівець*», «*У столярні*».

1875 р. – вступив на філософський факультет Львівського університету, увійшов до складу редакції журналу *Друг*.

1876 р. - у літературному альманасі *Дністрянка* опубліковано оповідання «*Лесишина челядь*», «*Два приятелі*». Вийшла перша поетична збірка «*Баляди і розкази*».

1877 р. - почав друкувати оповідання з циклу «*Борислав*».

Червень 1877 р. - перше ув'язнення.

Січень 1878 р. – суд над Франком та його однодумцями, їх звинувачували у належності до таємної соціалістичної організації, якої насправді не було. У тюремній камері Франко написав сатиру «*Сморгонська академія*»

1878 р.- Франко разом з М. Павликом заснував журнал «*Громадський друг*». 1878 р. вийшло тільки два номери. Журнал було заборонено. Видавці випустили у світ два збірники журнального типу «*Дзвін*», «*Молот*».

1878 - 1880 р.- видає серію книжок *Дрібна бібліотека*.

Березень 1880 р. - другий арешт і тримісячне ув'язнення в коломийській тюрмі. Письменника звинуватили у підбуренні місцевих селян проти “законного порядку”. Враження від коломийського ув'язнення описані у творі «*На дні*».

1881 р. - почав виходити журнал «*Світ*» за активної участі Франка. За 1881-1882 рр. у «*Світі*» Франко написав 52 відсотки усього матеріалу, що містив журнал, не враховуючи непідписаних редакційних статей. У цьому журналі був надрукований роман «*Борислав сміється*».

1881-1882 р. - живе у Нагуєвичах. Тут пише повість «*Захар Беркут*», перекладає трагедію «*Фауст*» Й.В. Гете, поему

Німеччина Г. Гайне, пише низку статей про Т. Шевченка, рецензує збірку «Хуторна поезія П. Куліша» тощо.

1883 р. - працює у журналі «Зоря». Увійшов до складу редакції газети «Діло».

1885- 1886 р. відвідує Київ. Знайомиться з М. Лисенком, І. Нечуєм-Левицьким, М. Старицьким, П. Житецьким, О. Кониським, В. Антоновичем.

Травень 1886 р. - у Києві одружується з Ольгою Хорунжинською.

1887 р. - перше видання збірки «З вершин і низин». Збірка присвячена О. Хорунжинській.

1887- 1997 рр. - працює у редакції Kurjera Lwowskiego.

1888 р. - написав поему «Смерть Каїна».

1889 р. - третій арешт, двомісячне ув'язнення за зв'язок з групою київських студентів, що прибули до Галичини.

1890 - Вийшла збірка оповідань «У поті чола» . У Львові почав виходити двотижневик *Народ* відповідальним за випуск якого був І. Франко. За ініціативою І. Франка та М. Павлика засновано Русько-українську радикальну партію.

1892 р. -у Чернівецькому університеті виконав навчальні завдання останнього семестру.

1 липня 1893 р. -захистив докторську дисертацію Варлаам і Йоасаф у Віденському університеті, старохристиянський духовний роман і його літературна історія у професора Ягича.

1893 р. - вийшла п'єса « Украдене щастя». Вперше була поставлена у театрі Руська бесіда, вийшло друге видання збірки «З вершин і низин».

1894 - 1897 - видає журнал *Життя і слово*.

1896 - вийшла збірка *Зів'яле листя*.

1896 - 1897 рр. -- участь у виборах до Віденського Сейму.

1897 р.- вийшла збірка « *Мій Измарагд*», збірка «З вершин і низин», збірка оповідань «*Галицькі образки*».

1898 р. - вийшла поема Похорон.

1898 р. - святкування 25-річного ювілею творчої праці письменника.

1899 р.- вийшла збірка Поєми, до якої були включені твори , написані на основі обробки східного епосу - поема *«Істар, Сатні і Табубу»*, поема *«Бідний Генріх»*, *«Поєма про білу сорочку»*.

1900 р. - вийшла збірка *«Із днів журби»*, поема *«Іван Вишинський»*, роман *«Перехресні стежки»*.

1904 р. - відвідав Рим.

1905 р.- написав поему *«Мойсей»*.

1906 р. -Харківський університет присвоїв науковий ступінь доктора російської словесності. О.Шахматов, Ф.Корш висунули кандидатуру Франка кандидатом у члени Російської академії наук, однак імперські реакційні сили перешкодили здійсненню цього.

1906 р. - вийшла збірка *«Semper tiro»*.

1911р.- вийшла поетична збірка *«Давнє і нове»*

1913 р. - святкування 40-річчя. Творчої діяльності письменника.

1914 р. - вийшов ювілейний збірник *«Привіт Іванові Франкові»*.

1914 р.- вийшла збірка *«Із літ моєї молодості»*.

28 травня 1916 р. - помер у Львові. Похований на Личаківському кладовищі.

Вислови українських письменників про І. Франка

(можуть допомогти при організації наочних форм популяризації його творчості, їх можна використати як цитати)

«Іван Франко — це розум і серце нашого народу. Це боротьба, мука і передчуття щастя України. України і людськості. ...Франко живе в народній пам'яті як великий Каменяр...»

(М. Рильський)

«...Тепер ще яскравіше зарисувалася могутня постать Франка і всі його заслуги, ще дорожчим став нам той чоловік... Адже Франків у нас не густо»

(М. Коцюбинський)

«...Після Шевченка не було в нас такої постаті. Отже не буде в нас перебільшення сказати, що Шевченко і Франко — це насправді ті два могутніх крила, які винесли українське слово, українську культуру на простори світові. Франко стоїть серед тих великих порадників, мислителів-гуманістів, до яких людство завжди буде звертатись...»

(О. Гончар)

«...Ми не можемо назвати, мабуть, жодної ділянки людського духу, в якій би не працював Іван Франко і в якій він би не був великий...»

(П. Загребельний)

«...Франко — наш найкращий провідник, наш учитель, ясне сонце на українському небі...»

(В. Стефаник)

«...У важкі часи безправ'я і темряви він був для Західної України і університетом, і енциклопедією, і академією наук, і народним, не затвердженим ніякою монаршою ласкою міністром культури та освіти...»

(П. Тичина)

«Він — геніальний поет. Саме як поета ми бачимо його поряд з найвидатнішими світовими майстрами, а в рідній літературі він чи не єдиний має право займати місце на недосяжній височині Шевченка»

(Д. М. Павличко)

Використані джерела:

1. Гармонія душі: Літературно-музична композиція за творчістю І.Я.Франка // Шкільна бібліотека. – 2011. - №7. – с.28-31.

2. Горак Р. Д. Тричі мені з'являлася любов: Повість- есе про Івана Франка /Роман Горак.-К.:Дніпро, 1987,-266,[2]с-(Сер. «Романи й повісті»; №10)
3. Панасенко Т.М. Іван Франко / Т.М. Панасенко.- Харків: Фоліо, 2013, 122 с.
4. Світ казок Івана Франка: Літературна вікторина // Шкільна бібліотека. – 2011. - №7. – с.27.
5. Франко Іван Зів'яле листя: Лірична драма/ Пер. польск. мовою К.Ф.Ангельської; Пер. рос. Мовою А.А. Ахматової; Упоряд. і вступ. Стаття М.М. Ільницького; Худож.оформ. Б.Р. Пікулицького.- Львів: Каменярь, 2004.-183с.: с іл.-Укр., пол.,рос. мовами .
6. Чечко Ю. Апостол духу, Каменярь – Іван Франко»: До річниці від дня народження // Шкільна бібліотека. – 2011. - №7. – с.25-26.

Інтернет –ресурси

1. Джерело: <http://dovidka.biz.ua/vislovi-franka/> Довідник цікавих фактів та корисних знань © dovidka.biz.ua
2. Франко І. Із секретів поетичної творчості / І. Франко [Електронний ресурс] // Бібліотека української літератури. – Режим доступу: <http://www.ukrlib.com.ua/books/printzip.php?id=27&bookid=13>.

Укладач:

Сербул З.І. –завідуюча методико-
бібліографічним відділом КЗК «Жовтоводська
ЦБС»

Відповідальний за випуск:

Безрукава К.М. – редактор
КЗК «ЖЦБС»

Адреса бібліотеки:

**вул. Козацької Слави, 8
м. Жовті Води, 52204,
Україна
тел/факс (05652) 2-71-97**

Е-mail: cbszv@ukr.net

Сайт: www.zhv-cbs.edukit.dp.ua

